

Makale Geliş | Received: 01.07.2024
Makale Kabul | Accepted: 13.08.2024
Yayın Tarihi | Publication Date: 31.10.2024
DOI: 10.20981/kaygi.1508185

Sibel Fügen VAROL

Doktora Öğrencisi | PhD Candidate
İstanbul Ticaret Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, İstanbul, TR
Istanbul Commerce University, Political Sciences and International Relations Department, Istanbul, TR
ORCID: 0000-0003-3234-2518
sfzvarol2019@gmail.com

Kant Düşüncesinde Irkçılık

Öz: Modern Batı felsefe tarihinin en etkili düşünürlerinden biri kabul edilen Immanuel Kant'ın ırk teorisine yönelik eleştirilerin son birkaç on yıldır Kant tartışmalarının bir parçası olmuştur. Eleştiriler, düşünürün ırk teorisinin insanları farklı biyolojik gruplara ayırmaya çalışan bir tür sınıflandırmanın ötesine geçerek doğuştan gelen biyolojik özellikleri karakter, yetenek, kişilik ve ahlaki değerlerle ilişkilendiren ırkçı düşünceler içermesine yöneliktir. Koyu ten renginin zihinsel kapasitedeki geriliğin göstergesi olması, beyaz ırk dışındaki ırkların varlığını anlamlı kılacak tek şeyin beyazlara hizmet etmek olduğu ve beyazlar dışındaki bütün ırkların yeryüzünden silinip gideceği gibi ifadeler filozofun eleştiriye konu edilen düşünceleri arasında yer almaktadır. Bu düşünceler yalnızca günümüzde değil, Kant'ın yaşadığı yüzyılda bile birçok filozof için aşırı sayılabilecek niteliktedir. Diğer taraftan, Kant'ın sömürgecilğe karşı duruşu, evrensel eşitliği savunması ve kölelik aleyhindeki söylemleri kendi dönemi için bile ilerici sayılabilecek düşüncelerdir. Bu çelişki, filozofun ırkçı ifadeleriyle evrensel eşitlikçilik savunusu arasında tutarsızlık olup olmadığı tartışmasını da beraberinde getirmiştir. Düşünürün ırk teorisi temelinde gelişen bu tartışmalar Türkçe kaynaklara henüz yeterince yansımamış durumdadır. Bu çalışma da bu eksikliğin giderilmesine katkıda bulunmayı ve düşünürle ilgili değerlendirmelerde ırk teorisinin de önemli bir değişken olarak dikkate alınmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kant, Irk Teorisi, Irk, Irkçılık, Evrensel Eşitlikçilik.

Racism in Kant's Thought

Abstract: Criticisms of the race theory of Immanuel Kant, who is considered one of the most influential philosophers in the history of modern Western philosophy, have been part of Kant discussions for the last few decades. The subject of criticism is that the philosopher's race theory goes beyond a kind of classification that tries to divide people into different biological groups and includes racist ideas that associate innate biological characteristics with character, talent, personality and moral values. Expressions such as dark skin colour being an indicator of mental retardation, the only thing that will make the existence of races other than white people meaningful is to serve white people, and all races other than white people will be wiped out from the face of the earth are among the philosopher's thoughts that are subject to criticism. These thoughts can be

considered extreme not only today, but even in the century in which the philosopher lived. On the other hand, Kant's stance against colonialism, his defence of universal equality, and his discourses against slavery are ideas that can be considered progressive even for his time. This contradiction has brought about a debate about whether there is an inconsistency between the philosopher's racist statements and his defence of universal egalitarianism. These discussions, which developed on the basis of the philosopher's racial theory, have not yet been adequately reflected in Turkish resources. This paper aims to contribute to eliminating this deficiency and to ensure that race theory is taken into account as an important variable in evaluations of the philosopher.

Key Words: Kant, Racial Theory, Race, Racism, Universal Egalitarianism.

Giriş

Yapılabildiği yerde iyilik yapmak ödevdir. Bu sözlerin sahibi, Batı dünyasında "insan onurunun düşünürü" (David 2003: 11) olarak nitelendirilen Immanuel Kant'tır. 18. yüzyıl Alman aydınlanmasının öncü düşünürlerinden biri olan Kant aynı zamanda felsefe tarihinin en etkili isimlerinden biri sayılmaktadır. "Ebedi Barışa Doğru" başlıklı çalışmasında sömürgecilik ve kölelik karşıtı önermeleri, ayrıca "kozmpolitan hak" kavramıyla evrensel eşitliği savunan tutumu, düşünürü felsefenin yanı sıra uluslararası ilişkiler disiplininin de önemli isimlerinden biri yapmıştır.

Kant'ın felsefe ve uluslararası ilişkiler disiplinlerine yaptığı önemli katkıya duyulan saygı varlığını korumakla birlikte, 20. yüzyılın sonlarından itibaren düşünürün ırk konusundaki görüşlerine ilişkin eleştirel düşünceler de seslendirilmeye başlanmıştır. Emmanuel Chukwudi Eze, Charles Mills ve Lucius Outlaw gibi yazarların çalışmalarında başlayan eleştiriler, giderek Kant değerlendirmelerinin bir parçası haline gelmiştir. Geline nokta, Kant'ın düşüncelerinde ırkçı önyargılar bulunduğu bazı Kant eleştirmenleri tarafından ağırlıklı olarak kabul edilmiştir. Artık, filozofun ırkçı önyargılarıyla evrensel eşitlikçilik düşünceleri arasındaki uyumsuzluğu açıklamaya yönelik tartışmalar yaşanmaktadır.

Sosyal bilimcilerin önünde duran önemli sorumluluklardan biri, toplumdaki güç eşitsizliklerini ve dışlama mekanizmalarını tarihsel ve düşünsel kökenleriyle birlikte ortaya koymaktır. Bu çalışmanın amacı da tarihin güç eşitsizliği yaratan en

eski dışlama mekanizmalarından biri olan ırkçı düşüncenin felsefe tarihinde nasıl geliştiğine ilişkin bilgi birikimine katkıda bulunmaktadır. Çalışma kapsamında, ırkçı düşüncenin gelişmesine önemli katkıda bulunduğu inanan bir filozof olarak Immanuel Kant'ın ırklara ilişkin düşünceleri çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır. Bu doğrultuda, öncelikle düşünürün biyografisi ve felsefesine ilişkin temel bilgilere yer verilmiş, ardından ırk sınıflandırması, ırkla mizaç arasında kurduğu ilişki açıklanmış, bu görüşlerin ırkçı niteliği sorgulanmış, son olarak da filozofun ırkçı düşünceleriyle ahlak felsefesindeki evrensel eşitlik görüşü arasındaki uyumsuzluğa ilişkin tartışmalara yer verilmiştir.

1. Hayatı ve Eserleri

Modern Batı felsefe tarihinin en büyük filozofu kabul edilen Immanuel Kant (1724-1804), Doğu Prusya'nın Königsberg (bugünkü Kaliningrad) şehrinde doğmuştur. Tüm yaşamını Königsberg'de ya da çok yakınında geçirmiş olan Kant henüz 16 yaşındayken Königsberg Üniversitesi'nde teoloji öğrenimi görmeye başlamış, yaşamının büyük bir kısmını bu üniversitede okuyarak ya da öğretmenlik yaparak geçirmiştir. On yıl kadar özel öğretmenlik yapan düşünür daha sonra Königsberg Üniversitesi'ne özel öğretim görevlisi (privatdozent) olarak girmiştir. Mantık, metafizik ve ahlak felsefesinin yanı sıra antropoloji, teorik fizik, coğrafya ve matematik gibi çeşitli konularda ders vermiştir. Ancak 1790'ların başında şöhret kazanmış, bu da onu Prusya eğitim sistemindeki en yüksek maaşlı profesörlerden biri yapmıştır. Hiç evlenmemiştir. Her gününü aynı şekilde planlamasıyla tanınmıştır. Aslında, Kant'ın felsefe yapma öyküsü dışında bir biyografisinin olmadığı söylenebilir. Beethoven'ın en özgün eserlerinden bazılarını tamamen sağır olduktan sonra yazması gibi, tüm filozoflar arasında en kozmopolit düşüncelere sahip filozoflardan biri olan Kant da Kuzeydoğu Avrupa'nın izole bir bölgesinde yaşamış, hiçbir zaman doğduğu yerden 30 milden fazla uzaklaşmamıştır (Höffe 1994: 7; Schacht 1984: 162; Simons 2002: 19; Thorpe 2015: 3; Wight 2005; Wood 2006: 15-6).

Kant, felsefe dünyasında tanınmasını sağlayan eserlerinin neredeyse tamamını elli yaşına geldikten sonra yazmıştır. "Saf Aklın Eleştirisi" düşünür elli altı yaşındayken, "Pratik Aklın Eleştirisi" altmış dört yaşındayken, "Yargı Eleştirisi" altmış altı yaşındayken, "Ahlak Metafiziği" ise yetmiş üç yaşındayken yayınlanmıştır (Schacht 1984: 162).

Kant'ın uzun felsefe ve düşünce hayatı üç döneme ayrılabilir: Bunlardan ilki eleştiri-öncesi dönem (1746-1781), ikincisi dogmacılığa karşı olduğunu belirtmek için eleştirelilik adını verdiği dönem (1781-1790), üçüncüsü ise saldırma/savunma dönemidir (1790-1800). Birinci dönem, düşünürün Saf Aklın Eleştirisi çalışmasından önceki bütün yazılarını içermektedir. Descartes, Leibniz ve Newton'ın takipçilerinin farklı yorumları arasında gidip gelerek yeni mekaniğin temel kavramlarını tanımaya çalıştığı "Canlı Güçlerin Doğru Değerlendirilmesi Üzerine Düşünceler" ya da ilksel bulutsudan yola çıkarak dünyanın kökeni sorununu çözmeye çalıştığı "Genel Doğa Tarihi ve Gök Kuramı" başlıklı yazılarını kaleme almıştır. İkinci dönemde yazdığı "Gelecekte Bilim Olarak Ortaya Çıkabilecek Her Türü Metafizik İçin Prolegomena" ve "Ahlak Metafiziğinin Temellendirilmesi" başlıklı çalışmaları, felsefesinin daha iyi anlaşılmasını sağlama, geniş okur kitlesine ulaşma, eleştirel anlayışa uygun ahlakın ilkelerini ortaya koymaya yöneliktir. Üçüncü dönemin belki de önemli özelliği, siyasete hiç karışmamasına rağmen "Ebedi Barışa Doğru" başlıklı siyasi bir felsefe metnini yayınlamış olmasıdır (Kant 2016).

2. Kant'ın Irk Sınıflandırması

Kant akademik camiada daha çok eleştiri temalı çalışmalarıyla tanınmışsa da 1756 yılından 1797'deki emekliliğinden hemen öncesine kadarki süre boyunca Königsberg Üniversitesi'ndeki derslerinde, akademide ün yaptığı ahlak felsefesine değil de antropoloji ve coğrafya konularına yoğunlaşmıştır. Öyle ki filozof, üniversitedeki kariyeri boyunca antropoloji ve coğrafya alanında toplam yetmiş iki, ahlak felsefesi alanında ise yirmi sekiz ders vermiştir. Hem antropolojiyi Alman

üniversitelerine hem de antropolojiden ayrılmaz bir alan olarak düşündüğü coğrafyayı Alman Königsberg Üniversitesi'ne birer program olarak tanıtan Kant olmuştur (Bernasconi 2011: 39; Eze 1997: 200-1).

Kant'ın antropoloji ve coğrafya dersleri o dönemde doğa bilimciler için temel bilgi kaynağı olan seyahatnamelere dayalı ırk tartışmalarını içermiştir (Bernasconi 2011: 39). O zamanlar, kâşif, tüccar, misyoner ve uzak coğrafyalarla temas kuran diğer kişilerin seyahat yazıları Avrupa'daki birçok kişi için o coğrafya halklarıyla ilgili temel bilgi kaynağıdır. Kant da bu yazıların hevesli okuyucularından biri olmuş, bu tür kaynakların güvenilirliği konusunda başkalarını uyardığı halde çalışmalarını bu kaynaklara dayandırmıştır (McCharty 2009: 49).

Kant, 1770'lerde ve 1780'lerde yayınlanan çalışmalarında bir ırk teorisi geliştirmiştir. Bu teoriye göre, insanlar arasındaki çeşitlilik doğuştan gelen mikroplara dayanmaktadır. Bir mikrop, istikrarlı bir iklimde birkaç nesil boyunca geliştikten sonra sabitlenmekte, değişmez hale gelmekte ve insanlarda farklı kapasite ve yeteneklere neden olmaktadır. Bu görüş, iklimin ırk farklılaşmasında belirleyici bir etkiye sahip olduğu iddiasını içermektedir. Dolayısıyla, Kant da diğer Aydınlanma düşünürleri gibi ırksal ayrışmanın esasen iklim farklılıklarından kaynaklandığına inanmıştır (Abundez-Guerra 2018: 119; Church 2022: 106-7; Tibebu 2011: 120).

Kant'ın ırk teorisinin bir diğer boyutu tek soyluluk düşüncesine dayanmasıdır. Evrim düşüncesine karşı çıkan Kant, "Farklı İnsan Türleri Üzerine" (Of the Different Human Races) başlıklı çalışmasında çok soyluluk savunucusu Voltaire gibi filozoflara karşı çıkmış ve bütün insanların her yerde tek ve aynı doğal türe ait olduğunu söylemiştir. Kant'a göre, tüm insanlar aynı türe, insan türünün tüm üyeleri de başlangıçta tek bir ırka aittir. O tek ırk da beyazlardır. Diğer türler yalnızca beyaz ırkın varyasyonlarıdır. İnsan popülasyonları farklı iklim koşullarına sahip farklı ortamlara yayılınca ırksal farklılıklar ortaya çıkmıştır. Başka bir

ifadeyle, bütün diğer ırklar, beyaz ırkın bozulmasından doğmuştur (Abundez-Guerra 2018: 118; Kant 1999: 10; Smith 2015: 235; Thorpe 2015: 169; Tibebu 2011: 120).

Kant, tüm insanların tek ve aynı doğal türe ait olduğunu söylemişse de "Farklı İnsan Irkları Üzerine" başlıklı çalışmasında ortaya koyduğu ırk sınıflandırmasında siyah ve beyaz olmak üzere iki temel ırkın bulunduğunu, bu ırkların da nihai olarak 1) Beyaz, 2) Zenci, 3) Hun (Moğol veya Kalmuk) ve 4) Hindu veya Hindustan ırkı şeklinde dört farklı ırka bölündüğünü ileri sürmüştür (Abundez-Guerra 2018: 119). Düşünür, daha sonra Mağripleri, Arapları, Türk-Tatarları ve Persleri, hatta geri kalan üç temel ırkın dışındaki tüm Asyalıları da beyaz ırka dahil etmiştir (Elden & Mendieta 2011: 361).

Düşünürün ırk sınıflandırması coğrafi bölgelerle ilişkili gibi görünse de esasen ten rengini temel almış ve kıtalarla ten rengi arasında bağlantı kurmuştur (Mignolo 2011: 195). Buna göre, Avrupalılar beyaz, Asyalılar sarı, Afrikalılar siyah ve Amerikan yerlileri bakır kırmızısı ırklardır (Eze 1997: 214). Ten rengi farklılıkları ise iklim şartlarından kaynaklanmaktadır. Düşünürün iklim şartlarıyla ten rengini doğrudan ilişkilendiren sınıflandırması şöyledir:

Birinci ırk: Nemli soğuk ortamlardaki asil sarışınlar (Kuzey Avrupalılar)

İkinci ırk: Kuru soğuk iklimlerdeki bakır kırmızılar (yerli Amerikalılar)

Üçüncü ırk: Nemli sıcak iklimlerdeki siyahlar (Senegambia)

Dördüncü ırk: Kuru sıcak iklimlerdeki zeytin sarıları (Hintliler) (Kant 1999: 20).

Bu sınıflandırmaya göre, siyahlığın nedeni yüksek ısıdır. Senegal'deki insanların Kongo'dakinden, Angola'daki insanların Yukarı Etiyopya ve Habeşistan'dan daha siyah olmasının sebebi budur (Tibebu 2011: 121-2). Ancak, Kant'ın siyah ten rengiyle ilgili açıklaması iklimle sınırlı değildir. Düşünür,

Afrikalıların kanında bulunan flojiston adlı yanıcı maddenin ten renklerinin siyah olmasına yol açtığını da ileri sürmüştür (Nwosimiri 2017: 7; Wilson 2022: 195)

Kant'ın ırk teorisinin yukarıdaki açıklamalarla sınırlı kısmı insanları farklı biyolojik gruplara ayırmaya çalışan bir tür sınıflandırma olarak görülebilir. Ancak, Victor F. Abundez-Guerra'nın deyişiyle, gerçek böyle değildir. Zira, Kant'ın ırk sınıflarından birine mensup olmak, kişinin yalnızca coğrafi kökenini anlatmakla kalmamış, aynı zamanda kişiliğini ve ahlaki değerini de belirlemiştir (2018: 119). Başka bir ifadeyle, düşünürün ırk teorisi, insanları farklı biyolojik gruplara ayırmaya çalışan bir tür sınıflandırmanın ötesine geçerek doğuştan gelen biyolojik özellikleri karakter, yetenek, kişilik ve ahlaki değerlerle ilişkilendiren ırkçı söylemler içermiştir.

3. Kant'ta Irk-Mizaç İlişkisi

Kant'ın ırk sınıflandırmasının temelinde Avrupalı ve Avrupalı olmayan halklar arasındaki ayrımın yattığı söylenebilir. Öyle ki, bu sınıflandırma, düşünürün Avrupalı olmayan halkları karakter geliştirme kapasitesi bulunmayan, bilinçsiz, rasyonel ilkelere dayalı bir iradeden yoksun insanlar olarak gördüğünü göstermektedir (Eze 1997: 214). Düşünüre göre, Avrupalı beyazlar dışındaki halklar rasyonel değildir (Abundez-Guerra 2018: 120). Rasyonel olmamalarının sebebi ise çevresel faktörlerdir. Sıcak ülkelerde insan her bakımdan daha erken olgunlaşır. Fakat ılıman bölgelerde yaşayanların mükemmelliğine ulaşamaz (Tibebu 2011: 122). Dolayısıyla, insanların içinde yaşadıkları iklim şartları başta ten rengi olmak üzere fiziksel özelliklerine, fakat aynı zamanda zihinsel kapasitelerine ve mizaçlarına da yansımaktadır.

Kant, iklim farklılıklarına dayandırdığı ırk sınıflandırmasını ırkın zihinsel ve psikolojik özellikleri belirlediği bir hiyerarşi içinde düzenlemiştir. Düşünürün fiziki coğrafyada ten rengi, boy, yüz özellikleri gibi özelliklere dayanarak yaptığı bu sınıflandırmayı Emmanuel Chukwudi Eze "ahlaki coğrafya alanı" (1997: 214)

olarak nitelendirmiştir. Kant'ın "ahlaki coğrafya alanında" yetenek ve değerleri en çoktan en aza doğru sıraladığı ırk sınıflandırması şöyledir:

- a. Tüm yeteneklere ve motive edici güçlere sahip olan beyazlar
- b. Eğitilebilir ancak felsefe için gereken soyut kavramlara sahip olmayan Asyalılar
- c. Yalnızca hizmetkar olarak eğitilebilecek Afrikalılar
- d. Hiç eğitilemeyen yerli Amerikalılar (Strickland & Wang 2023: 82).

Görüldüğü üzere, Kant'ın ırksal hiyerarşisinin tepe noktasında Avrupalı beyazlar bulunmaktadır. Düşünürü göre, insanlık beyaz ırkta en mükemmel seviyesine ulaşmıştır (Kant 2012a: 576). Zira beyaz ırk, insanlığın tam rasyonelliğe ve kültürel ilerleme becerisine sahip olduğu tek ırktır. Bu ırk, motivasyon yaratacak bütün güçlere ve yeteneklere kendiliğinden sahiptir (Abundez-Guerra 2018: 120). Beyazların doğuştan sahip olduğu bu avantajlar coğrafyalarındaki hâkim iklimle ilişkilidir. İçinde yaşadıkları iklim nedeniyle beyaz Avrupalılar estetik açıdan da diğer halklardan üstündür. Öyle ki, düşünürü göre, "karadaki en uzun ve en güzel insanlar Almanya'nın da içinde yer aldığı" (Kant 2012a: 572) enlem ve boylam aralığında yaşamaktadır. Bu düşünce, Benjamin Isaac'a göre, "coğrafya ve iklim nedeniyle kendi halklarının dünyanın en iyisi olduğunu düşünen eski Yunan ve Roma geleneğini izlemektedir. Dolayısıyla, Kant'ın estetiği, ılıman iklimlerde yaşayan herkesi en güzel kişiler olarak görmeye istekli Buffon'un estetiğinden daha dar ve milliyetçidir" (2004: 12). Yine Kant'a göre, dünyanın ılıman bölgelerinde, özellikle de orta kesiminde yaşayanlar, diğer bir ifadeyle Avrupalı beyazlar, dünyadaki diğer insanlardan hem daha güzel bir vücuda sahiptir hem de daha çok çalışırlar. Üstelik daha şakacıdırlar. Tutkularında daha kontrollüdürler. Diğer ırklardan daha zekidirler. Bu nedenle, bu halklar her dönemde dünyanın geri kalan halklarını eğitmiş ve silahlarıyla kontrol altına almıştır" (Kant, 2012a: 577). Düşünürü göre, dünyadaki bütün devrimlerin kaynağı

yine beyaz ırktır. İnsanlık tarihi beyaz ırka bağlı olarak gelişmiştir. İnsanlık kültürünün tamamı da kuzeyde ortaya çıkmıştır (Mendieta 2011: 362).

Kant'ın irksal hiyerarşisinin ikinci sırasında bulunan Asyalılar kısmen eğitilebilir nitelikte insanlardır. Ancak soyutlama kapasiteleri yoktur. Aslında düşünür bu halkları Çinliler ve Hintlilerin içinde yer aldığı Asyalılar ile Yunan, Romalı, Galyalı gibi kesimlerin yer aldığı beyaz Doğulular olarak iki gruba ayırmış, olumsuz nitelikleri bu grupların ilkinde yüklemiştir (Wilson 2022: 214). Kant'a göre, Çinliler ve Hintliler şimdikinden daha fazla gelişmeyecektir. Zira her ne kadar sanata ve "bilime benzer" bir şeylere sahip olsalar da "ruhtan yoksundurlar". Yunanlar ise doğal yetilerini gerçekleştirmeye giderek daha çok yaklaşmaktadır. Bu özelliklerini Romalılar, Galyalılar, dolayısıyla Almanlar da onlardan almıştır (Kant 2012b: 275). Kant'ın Yunanlara olumlu bakışı onun antik Yunan felsefesine hayranlığıyla ilişkilendirilebilir. Zira düşünür, "Mantığın Tarihi" başlıklı makalesinde Yunanların felsefeyi başlattığını belirtir. Bu tezin gerekçesi olarak da diğer halkların henüz imgeler üzerinden düşündüğü çağlarda Yunanların kavramlar aracılığıyla düşünmeyi başardığı şeklinde bir argümanı dile getirir. Mısır bilgeliği ise Yunan bilgeliğiyle karşılaştırıldığında çocuk oyunundan başka bir şey değildir (Kant 1992: 261).

Düşünürün diğer Asyalılara ilişkin görüşleri ise hem olumlu hem olumsuz öğeler içermiştir. Örneğin, "Güzel ve Yüce Duygusu Üzerine Gözlemler" (2011) başlıklı çalışmasında Arapları Doğu'nun en asil insanları olarak görmüş, fakat yine de maceracılığa yönelik yozlaşmış bir duyguya sahip olduklarını belirtmiştir (s. 58). Yine aynı çalışmada, Arapları "Doğu'nun İspanyolları", Persleri "Asya'nın Fransızları" ve Japonları "dünyanın bu kısmının İngilizleri" olarak adlandırmıştır (s. 58). Görüldüğü üzere, düşünür, Asyalılara ancak Avrupalı uluslar üzerinden olumlu nitelikler yüklemiştir.

Kant'ın irksal hiyerarşisinin üçüncü sırasında bulunan siyah Afrikalılar hakkındaki yorumları ağır denilebilecek ırkçı ifadeler içermektedir. Düşünürün

siyahlara yönelik aşağılayıcı düşüncelerinin en çarpıcı örneklerinden biri, "Güzel ve Yüce Olan Hakkında Gözlemler" başlıklı çalışmasında, zenci bir marangozun tepeden tırnağa siyah olmasının söylediği şeylerin "aptalca" olduğunu açıkça kanıtladığına ilişkin ifadesi olmuştur (Kant 2011: 61). Zaten Kant'a göre, Afrika zencileri, doğaları gereği gülünçlüğü ötesine geçen hiçbir duyguya sahip değildir (s. 58). Siyahların bir kuş tüyü, bir inek boynuzu, bir deniz kabuğu ya da sıradan herhangi bir şeyi kutsamaları da gülünçtür. Dahası, bu insanlar "o kadar fazla konuşurlar ki çekiştirilerek birbirlerinden uzaklaştırılmaları gerekir" (s. 59). Siyah kölelere de sert davranılmalıdır. Öyle ki, "Fiziki Coğrafya" başlıklı çalışmasında, Kant, zencilerin kırbaç yerine bambu kamışla dövülmesi gerektiğini, böylece öldürmeden daha fazla acı çekmelerinin sağlanabileceğini söylemiştir (Abundez-Guerra 2018: 120).

Kant, siyahlara ilişkin ırkçı tutumunu haklı kılmak için David Hume'un "ülkelerinden başka yerlere götürülen ve daha sonra birçoğu serbest bırakılan birçok zenci bulunduğu halde, bir tekinin bile sanatta veya bilimde büyük bir şey başarmadığı veya övgüye değer başka bir nitelik göstermediği, beyazlar arasında ise her zaman en alt tabakalardan bile yükselip saygı kazananların bulunduğu" sözlerine yer vermiştir. Kant'a göre, bunun nedeni beyazlarla siyahlar arasında yalnızca ten rengi değil, zihinsel kapasite açısından da büyük bir farkın bulunmasıdır (Kant 2011: 58-9).

Kant'ın siyah ırkın anatomik gelişimi hakkındaki açıklamaları da "kötü koku", "tembellik", "uyuşukluk" ve "üşengeçlik" gibi aşağılayıcı ifadeler içermektedir:

Sıcak ve nemli bir iklimde vücudun süngerimsi kısımlarının büyümesi gerekiyordu. Bu büyüme, kalkık kalın bir burun ve yağlı kalın dudaklar üretti. Cildin sadece aşırı terlemeyi azaltmak için değil, aynı zamanda kirli, nemli havanın zararlı emilimini önlemek için de yağlı olması gerekiyordu. Her insanın kanında bulunan ve fosforik asidin buharlaşmasıyla ağ şeklindeki maddede çökelmiş olan demir parçacıkları (bu, tüm zencilerin neden koktuğunu açıklar), epidermisten parlayan siyahlığın nedenidir. Vücudun tüm bölümlerinin zayıflamasını önlemek için kanda ağır demir içeriği de gerekli görünüyor. Saçın uzaması için gerekli olan besleyici mucusu

zayıflatan yağlı cilt, kafayı kaplayan yünün üretilmesine bile neredeyse hiç izin vermez. Tüm bunların yanı sıra nemli sıcaklık genellikle hayvanların güçlü bir şekilde büyümesini sağlar. Kısacası bu faktörlerin tamamı, iklimine çok uygun olan, yani güçlü, etli ve çevik olan zencinin kökenini açıklamaktadır. Ancak anavatanından fazlasıyla beslendiği için aynı zamanda tembel, uyuşuk ve üşengeçtir (Kant 1999: 17).

Diğer taraftan, Kant, siyahlar konusunda Amerikan yerlilerine nazaran biraz daha umutludur. Çünkü Abundez-Guerra'nın deyişiyle, Kant, siyahların (muhtemelen bedensel ceza yoluyla) "eğitilebileceğini" düşünmektedir. Düşünüre göre, siyahlar duygu ve tutku dolu, çok canlı insanlardır. Konuşkan ve kibirlidirler. Hizmetkar (köle) olarak eğitilebilirler. Eğitilmelerine müsaade ederler. Aynı zamanda da hassastırlar. Dayaktan korkarlar (2018: 120).

Kant'ın Afrikalıların köle olarak eğitilebilir olduklarını düşünmesi onları Amerikan yerlilerinin bir üst basamağına yerleştirmesine neden olmuştur. Dolayısıyla, Avrupalı olmayan halkların düşünürün gözündeki değerini belirleyen en önemli unsurun Avrupalılara köle olma yeterlilikleri olduğu söylenebilir. Siyah Afrikalılar, köle olarak eğitilebilir oldukları için düşünürün eğitilemez gördüğü Amerikan yerlilerinden daha değerlidir. Robert Bernasconi'nin ifadesiyle, düşünürün gözünde siyah Afrikalılar, "insanın mükemmelliğine katkıda bulunacak beceriye, yeteneklere ve disipline sahip olanlara hizmet ederek" varlıklarını anlamlı kılabilmektedir (2011b: 312). Siyahların hizmet edecekleri "beceri, yetenek ve disiplin" sahiplerinin Avrupalı beyazlar olduğu açıktır.

Kant'ın ırksal hiyerarşisinin en alt basamağında yerli Amerikalılar bulunmaktadır. Düşünüre göre, Amerikan yerlileri eğitilemez. Bu ırkın üyeleri, duygu ve tutkudan yoksun oldukları için motive edici bir güçleri yoktur. Aşık değillerdir. Dolayısıyla korkmazlar. Hiçbir şeyi umursamazlar ve tembeldirler (Abundez-Guerra 2018: 120). Gelişmeye kapalı bu halkı bekleyen şey ölüp yok olmaktır. Zaten yerli Amerikan nüfusunun yalnızca yirmide biri kalmış durumdadır

(Wilson 2014: 205).¹ Dolayısıyla hem Avrupalı olmayan hem de köle olarak eğitime direnen Amerikan yerlilerinin varlıklarını anlamlandıran bir şey de yoktur. Gerçi beyazlar haricindeki diğer ırkları bekleyen son da aynıdır. Zira düşünöre göre, "beyazlar hariç, bütün ırklar yeryüzünden silinip gidecektir" (Mendieta 2011: 362).

Kant'ın ten rengiyle zihinsel kapasite ve mizaç arasında kurduğu ilişki Avrupalı halkların üstün, Avrupalı olmayan halkların ise aşağı ırk olarak konumlandırılması anlamına gelmektedir. Düşünöre göre, Avrupalı olmayan halklar karakter geliştirme kapasitesinden yoksun, bilinçsiz ve rasyonel ilkelere dayalı bir iradesi bulunmayan insanlardır (Eze 1997: 214). Aslında Justin E. H. Smith'e göre, sorun yalnızca koyu tenli insanların, tesadüfi biyografik sebeplerden ötürü, uygun eğitimden ve akli kullanma becerilerinden mahrum kalması değildir. Koyu tenli olmaları nedeniyle aklın kendisinden de mahrum kalmalarıdır. Kant'ın Avrupa akıyla yerli halkların cehaleti arasındaki ayrımı ırkla ilişkilendirmesi o dönem için yeni olabilir. Ancak Avrupalı olmayan halklardan öğrenilecek hiçbir şey olmadığı varsayımı yeni değildir. Kant, siyah derinin aptallığın bir işareti olduğunu söylediğinde, aslında bulduğu şey aptallığın dışı vuran bir işarettir. Farklı insan grupları ırk kavramıyla biyolojik veya özcü temelde sınıflandırılmadan önce de aptallığın yerli halklarda mevcut olduğu düşünülmüştür (2015: 228). Başka bir ifadeyle, "üstün" Avrupalı zihniyetiyle yerli halkları küçümseyici bu yaklaşım yalnızca Kant'a özgü değildir. Kant'a özgü olan düşünce, rasyonel düşünme yeteneğine sahip olmadığını belirttiği, hatta "aptal" olarak nitelendirdiği halkları köle veya hizmetkâr olarak eğitilip eğitemeyecekleri yönüyle değerlendirip insan ırkları arasındaki farkları hiyerarşik bir şekilde konumlandırmasıdır.

Kant, Avrupalı olmayan halkların yalnızca rasyonel düşünme yeteneğinden değil, etik ilkelerden de yoksun olduğunu düşünmüştür. Bu halkları anlatırken Afrika'daki hırsızlığa, Çin'de çocukların terk edilmesine, Brezilya'da çocukların diri

¹Amerikan yerlilerinin toplu ölümlerinin sebebinin çiçek hastalığı olduğu kabul edilmektedir (Diamond 1999'dan aktaran Wilson 2014: 205).

diri gömülmesine değinmiş ve Eskimoların çocukları boğmasına izin veren geleneklerinden bahsetmiştir (Eze 1997: 214). Hindistan'da dul kadınların ölen kocalarının cenaze ateşlerinde yakıldığı "sati" geleneği de Kant'ın Avrupalı olmayan ırklara ilişkin verdiği olumsuz örneklerden biridir. Düşününün bu örneklere ilişkin tutumu ahlaki görünmekle birlikte, beyaz Avrupalıların üstünlüğünü kanıtlamak için diğer toplumların "aşırı" olarak ifade edilebilecek geleneklerine indirgenmesi söz konusudur. Teshale Tibebu'ye göre, Kant'ın bu indirgemeciliğiyle "satiyi 'iğrenç bir aşırılık' olarak kınaması sorun değildir. Sorun, Hindistan'ı satiyle eş anlamlı hale getirmesidir"(2011: 120-1). Başka bir ifadeyle, sorun, her toplumda olumlu ve olumsuz birçok kültürel öge mevcutken Avrupalı toplumları olumlu, diğer toplumları olumsuz kültürel özellikleriyle ön plana çıkarmaktır.

4. Kant Düşüncesinin Irkçı Boyutu

Irkçılık, insanları biyolojik özellikleri temelinde hiyerarşik olarak düzenleyen bir ideolojidir. Irkların hiyerarşik olarak düzenlenmesi, belli ırkların "değersiz", belli ırkların ise "üstün" olarak konumlandırılmasını ifade eder. Irkçılığın ideoloji olması da bu düzenlemedeki keyfiliği gösterir.

Irkçılık, Murat Saraçlı'ya göre, üç temel varsayım üzerine bina edilmiştir. Bunlardan ilki, insanların doğal olarak farklı fiziksel türlere ayrıldığı, ikincisi bu fiziksel ayrışmanın onların kültürü, kişiliği ve bilgi birikimiyle ilişkili olduğu, üçüncüsü de genetik özellikleri bakımından bazı ırksal grupların diğerlerinden üstün olduğudur (2021: 103). Kant'ın ırk teorisi, insanları biyolojik ve genetik özellikleri temelinde farklı türlere ayırmakta, bu özelliklerin toplumların zihinsel, psikolojik ve kültürel yapısını belirlediğini ve beyaz Avrupalı ırkın diğerlerinden üstün olduğunu ileri sürmektedir. Dolayısıyla, düşünürün ırk teorisini ırkçı olarak nitelendirmek mümkündür.

Kant'ın ırkla ilgili görüşlerinde yer alan önemli bir unsur da ırk olarak nitelendirdiği türlerin birbirine karışmasına karşı tutumudur. Kant'ın şu sözleri

ırkların karışmasına karşı tutumunu açıkça ortaya koymaktadır: "Irkların kaynaştırılması önerilmeli mi? Irklar birbiri içinde erimezler ve eritilmemelidirler. Beyazlar alçalırlar. Çünkü her ırk Avrupalıların geleneklerine ve ahlaki değerlerine uyum sağlayamaz" (aktaran Bernasconi 2011: 63). Irkların karışmasının toplumun çürümesine yol açacağı Platon'dan itibaren dile getirilen ve bugün bile kendini yabancı düşmanlığı, göçmen karşıtlığı gibi modern ırkçılık pratiklerinde gösteren bir düşüncedir. Kant'ın bu ırkçı önyargıya katkısı, varlıklarını ancak Avrupalılara hizmet etmekle anlamlandırabileceklerini düşündüğü Avrupalı olmayan halkların Avrupalılarla karışmasının yaratacağı riske vurgu yapmasıdır.

Kant'ın ırk felsefesinin ırkçı önyargılar içerdiği günümüzde ağırlıklı olarak kabul edilmektedir. Diğer taraftan, bazı Kant teorisyenlerinin görüşü, Kant'ın ırk konusundaki erken dönem düşüncelerinin sonradan ırklar arası hiyerarşiyi yok sayacak şekilde değiştiği yönündedir. Özellikle kozmopolitan haklarla ilgili görüşlerini dile getirmesi, farklı toplumların eşitliğini savunduğunun düşünülmesine yol açmıştır. Bu görüşe sahip araştırmacılardan Sankar Muthu, Kant'ın insan ırklarına ilişkin erken dönem teorilerinden farklı olarak, geç dönem yazılarında Avrupalı halklarla Avrupalı olmayan halklar arasındaki antagonist ilişkileri ele aldığını ve Avrupalı devletlerin emperyalizmine bu anlayışın adil olmadığı gerekçesiyle açıkça saldırdığını yazmıştır. Bu bakış açısı, Muthu'ya göre, farklı halkları eşit kültürel aktörler olarak gören bir yaklaşım içermektedir (2003: 172).

Muthu'ya paralel olarak, Pauline Kleingeld (2012) de Kant'ın 1790'ların başına kadar ırksal hiyerarşiyi savunduğu halde 1790'larla birlikte ırk konusundaki duruşunu kökten değiştirdiğini söylemiştir. Kleingeld'e göre, Kant, insanlar arasındaki fiziksel farklılıklarla sıkı bir şekilde ilgilenen bir ırk teorisi ortaya koyduğu "İnsan Irkı Kavramının Belirlenmesi" başlıklı çalışmasında ahlaki veya bilişsel yetiler açısından ırkla ilgili herhangi bir farklılıktan bahsetmemiştir. Bu da daha önce ırkı yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda entelektüel, ahlaki ve psikolojik

farklılıklarla ilişkilendiren görüşünü terk ettiğini göstermiş olabilir. Kleingeld, bu çalışma temelinde böyle bir çıkarsama yapmanın garantili olmayacağını söylemiş ve görüşünü doğrulayacak başka örnekler de ileri sürmüştür. Yine Kleingeld'e göre, düşünür, "Ebedi Barışa Doğru" eserini yazarken hazırlık notlarında dil ve din farklılıklarının yanı sıra ırk farklılığını da insanları birbirinden ayıran güçlerden biri olarak belirtmiş, fakat metnin son versiyonunda ırksal ayrımı metinden çıkarmıştır. Kleingeld, Kant'ın ırkla ilgili düşüncelerini özellikle 1790'ların ortalarından itibaren radikal bir şekilde değiştirdiğini ileri sürmektedir. Bu değişiklik, Kleingeld'e göre, yalnızca Avrupalı olmayan insanların ahlaki ve hukuki statüsüne ilişkin yeniden değerlendirmesinde değil, beyaz olmayanlara atfettiği zihinsel özelliklerin tanımında ve Avrupalı sömürgeci güçlerin uyguladığı adaletsizliğin sert eleştirisinde de kendini göstermiş, dolayısıyla bu tarihlerden itibaren Kant'ın görüşleri daha tutarlı ve gerçek anlamda daha kozmopolit hale gelmiştir (s. 98-9, 116-7).

Diğer taraftan, Muthu ve Kleingeld'in düşüncelerinin Kant lehine bir iyimserlik taşıdığını ileri sürerek karşı çıkan araştırmacılar da bulunmaktadır. Örneğin, Robert R. Clewis (2015), Kant'ın emekli olduğu 1796 yılına kadar coğrafya derslerini vermeye devam ettiğini, fakat 1792'den sonra verdiği coğrafya derslerinin günümüze ulaşan hiçbir versiyonunun henüz ortaya çıkmadığını söylemiştir (s. 523). Dolayısıyla, Kant'ın ırk konusunda kökten değiştiği ve eşitlikçi bir tutuma sahip olduğu yolundaki iddialar ırkla ilgili görüşlerini en yoğun olarak dile getirdiği coğrafya derslerindeki söylemleriyle kanıtlanamamaktadır.

Kleingeld'in iddialarına karşı çıkan bir diğer isim olan Huaping Lu-Adler (2022) de Kleingeld'in Kant'ın belli bir dönemden sonra menkul kölelik, köle ticareti ve sömürgeciliği reddettiği, bunun da düşünürün ırkla ilgili görüşlerini kökten değiştirdiğini gösterdiği şeklindeki iddiasını sorgulamıştır. Lu-Adler, daha önce siyahları "doğal köleler" olarak gören Kant'ın ırksal kölelikle ilgili görüşlerini değiştirdiğinin açık olmadığını söylemiştir. Lu-Adler'e göre, eğer Kant'ın menkul

kölelik, köle ticareti ve sömürgeciliği reddetmesi, ayrımını yaptığı dört ırkı eşit olarak görecektir şekilde bir düşünce değişikliği yaşadığını gösteriyorsa bu iddianın açık deliller ve inandırıcı bir akıl yürütmeye kanıtlanması gerekir. Dahası Lu-Adler, 1790'lardaki siyasi ortam dikkate alındığında, Kant'ın kurumsallaşmış ve Avrupa merkezli küresel düzenin içine örülmüş olan köleliği hiçbir zaman kendi başına çözülmesi gereken acil bir ahlaki sorun olarak görmediğini ileri sürmüştür. Düşünürün köle ticareti ve ırksal kölelikle ilgili belli uygulamalara yönelik eleştirileri ise bu uygulamaların Avrupa içi güç mücadelelerini dolaylı olarak kötüleştirip insanlığın ilerlemesini engelleme ve kalıcı barış umudunu karartma potansiyelinden endişe duymasından kaynaklanmıştır. Lu-Adler'in iddiası, daha önce siyahları doğal köleler olarak gören Kant'ın ırksal kölelik görüşünden vazgeçmişse geç dönem yazılarında bunu göstermesi için birçok fırsatı olduğu, fakat bunu yapmadığı şeklindedir (s. 267-280). Bernasconi de Kant'ın ne "Ebedi Barışa Doğru" ne de "Ahlak Metafiziği" çalışmalarında yalnızca prensipte bile olsa, Afrikalı köleliğinin veya köle ticaretinin kaldırılması çağrısında bulunan doğrudan bir beyanı olmadığını söylemiştir (2002: 151).

John M. Hobson (2012) ise Muthu'nun Kant'ın uygar Avrupalı ile uygar olmayan Avrupa-dışı toplumlar arasında ayrımcılık yapmadığını, bu toplumların tümüne, hiyerarşik olmayan eşitlikçi bir temelde yaklaştığı ve Avrupalı olmayan toplumları evrensel bir Batı normuna göre yargılamadığı iddialarını sorgulamıştır. Muthu, Kant'ın 'kozmpolitan hak' kavramını farklı toplumlar arasındaki eşitlikçi yaklaşımının kanıtı olarak göstermektedir. Hobson, Kant'ın 'kozmpolitan hak' kavramının emperyalizmi eleştirmek üzere formüle edildiğini teslim etmektedir. Fakat düşünürün kozmpolitan hak konusunu ele aldığı "Ebedi Barışa Doğru" başlıklı çalışmasında, barış durumunun yalnızca uygar ve yasal devletler arasında yaşanabileceği, ülkelerden biri doğa durumundaysa, diğer tarafa aktif olarak zarar vermemiş olsa bile onun güvenliğini tehlikeye atmış olacağı da ifade edilmiştir. Kant'a göre, bu durum diğer taraf için sürekli bir tehdittir. Böyle bir durumda, uygar ve yasal devlet, diğerinden ya kendisiyle birlikte ortak yasal bir devlete

katılmasını ya da çevresinden uzaklaşmasını isteyebilecektir. Bu yaklaşım, Hobson'a göre, Kant'ın (Avrupalı olmayan) sivil toplumlar var olduğu sürece barışın sağlanamayacağını, zira bu toplumların bir yandan medeni devletler için kalıcı bir tehdit oluşturduğunu, diğer yandan da yasal bir anlaşma yapmaktan aciz olduklarını düşündüğünü göstermiştir. "Vahşi" devletler "uygar" olanlarla ya bir toplum sözleşmesi yapacak ya da onların çevresinden uzaklaşacaktır. Ancak ikisinin aynı yerkürede yaşıyor olması, "vahşi" toplumların kültürel olarak kendi kaderlerini tayin etmelerini sağlayacak bir saklanma yerlerinin olmadığı anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle, Kant'ın yaklaşımı Avrupa merkezli ve kademeli bir kalkınma modelini örneklendirirken, Avrupalı olmayan tüm devletlerin uyması gereken ve eninde sonunda uyum sağlayacağı idealize edilmiş bir Avrupa medeniyeti anlayışını savunmaktadır. Avrupalı olmayan devletler emperyal müdahale olmadan, kademeli olarak kendi kendine gelişecek ve sonunda idealize edilmiş bir Avrupa uygarlığına erişecektir. Bu yaklaşım, Hobson'ın ifadesiyle, Muthu'nun iddia ettiği gibi, Kant'ın kültürel çoğulculuğu değil, aksine idealize edilmiş bir "tektip Batı uygarlığı dünyasının" inşasını savunduğu anlamına gelmektedir (s. 63-72).

Kant'ın Avrupa halklarının üstünlüğü kabulüne dayalı ırk teorisindeki ırkçı önyargılarına yönelik eleştiriler bu önyargıların düşünürün kendi dönemi için ne ifade ettiğini sormayı gerektirmektedir. Kant'ın bugün için kabul edilemez görünen ırkçı düşünceleri kendi döneminin karakteristik düşüncelerini mi temsil etmektedir? Yani Kant, Martin Schönfeld'in (2000: 123) dediği gibi, "kendi zamanının çocuğu" yahut "zamanın ruhunun bir parçası" mıdır? Yoksa düşünürün ırk felsefesindeki rolünü bu basit denklemle açıklamak Kant felsefesini doğru anlamayı engelleyecek bir indirgemecilik sayılabilir mi?

Yukarıdaki sorular, öncelikle düşünürün felsefedeki, özellikle ırk felsefesindeki yerini tespit etmeyi gerektirmektedir. Kant, Bernasconi'nin ifadesiyle, "ırk kavramına daha önce sahip olmadığı entelektüel tutarlılığı veren ilk düşünürdür"

(Bernasconi 2011: 45) . Yine Bernasconi'ye göre, ille de birisi ilk ırk teorisinin yaratıcısı olarak gösterilecekse bu kişi Kant olmalıdır (s. 38). Dahası, muhtemelen tam bir ırk teorisi üreten ilk Avrupalı düşünür Kant olmuştur (Ramsauer 2023: 791).

Diğer taraftan, ırk felsefesi tarihinde bu denli kritik rol oynayan düşünürün ırk teorisinin kendi dönemi için de ilkel sayılabilecek unsurlar barındırdığı söylenebilir. Örneğin, Patrick Frierson, Kant'ın siyah Afrikalılar hakkındaki düşüncelerinin kendi döneminin de en kötü önyargılarını yansıttığını söylemiştir (2011: xxviii). Üstelik Kant'ın siyahlarla ilgili görüşleri dönemin saygın doğa bilimcisi Georg Forster ve düşünür Johann Gottfried von Herder tarafından eleştirilmiştir. Forster, 1786'da Teutsche Merkur'da yayınlanan "İnsan Irkları Hakkında Daha Fazla Bir Şey" başlıklı makalesinde, Kant'ın hem bilimsel yöntemine hem de doğa tarihi teorisine karşı çıkmıştır. Düşünürün ırkın eldeki veriler temelinde tanımlanabileceği düşüncesini reddeden Forster, böyle bir tanımlama yapılabilecek olsa bile bunun yalnızca ten rengi ve coğrafi konumu temel alamayacağını söylemiştir (Gray 2015: 401-2). Forster, yazısının sonunda tüm beyazlara bir ahlaki çağrıda bulunmuş, eğer kendilerini Afrikalılardan üstün görüyorlarsa onları hayvanlar alemine havale edip düşünce güçlerini yok etmek yerine, onların düşünce güçlerini eğitim ve kalkınmayla desteklemeleri gerektiğini söylemiştir (Kleingeld 2012: 103).

Herder'in Kant'la tartışmaları ise kültürel tekçilik-kültürel çoğulculuk ekseninde gelişmiştir. Herder, Kant'ın ırk kavramının savunulduğu Fiziki Coğrafya derslerine katılmış, ırkın varlığını açıkça reddetmiş, ırk dilinin de bölücü olduğunu söylemiştir (Bernasconi 2011: 59-0). Herder, Kant'ın siyahların zihinsel kapasite olarak Avrupalılardan geri olduğu görüşüne de "deha" denilen şeyin Avrupalıların değer verdiği türden başarılarla göre ölçülmesi gerektiği fikrini sorgulayarak karşı çıkmıştır. Herder'e göre, Afrikalıların yetenekli olduğunu kanıtlamak için bir Anton Wilhelm Amo'nun ya da bir Joseph Bologne de Saint-George'un (18. yüzyılın

sonlarında yaşamış Fransız-Karayıpli bir besteci) olması gerekmemektedir. Çünkü insanlara yeteneklerini besleme fırsatı veren imkân sadece Avrupa'nın felsefe ya da müzik besteleme gelenekleri değildir. Herder bu sözleriyle, Avrupa medeniyetinin üstünlüğünü reddetmiş, kültürel çeşitliliğinin gerçek ve meşru olduğunun altını çizmiştir (Smith 2015: 234-5). Herder'in kültürel çeşitlilik savunusuna karşın Kant'ın görüşleri, Hobson'ın (2012: 74) deyişiyle "kültürel tekçilik" lehindedir ve bu nedenle, kozmopolitanizmin mantıksal olarak savunması gereken ilkeyi, özellikle de kültürlerarası veya medeniyetler arası öğrenmenin gerçekten karşılıklı bir öğrenme süreci olduğu şeklindeki temel ilkeyi ortadan kaldırmaktadır.

Kant'ın ırk teorisi, kendi çağdaşları tarafından bile sorgulanmışsa da sonraki ırk teorileri için önemli bir dayanak oluşturmuştur. Örneğin, Christoph Girtanner ve Hans Blumenbach gibi bilimsel güvenilirliği Kant'tan çok daha fazla olan bilim insanları tarafından benimsenmiştir. Dahası Charles Mills'in de içinde bulunduğu bazı akademisyenler Kant'ın kişilik ve alt-kişilik arasındaki ayrımının sonradan Nazi ırk teorisinde kullanıldığını ileri sürmüştür. Dolayısıyla, Kant'ın modern ırk anlayışımızın mucidi olarak ne dereceye kadar sınıflandırılabilmesi tartışmalı olsa da açık olan şey, Kant'ın ırkçılığının dünya üzerinde görünür bir etkiye sahip olduğudur (Haidery 2021: 58).

5. Kant'ın Soyut Eşitlikçilik Fikriyle Irkçı Görüşleri Arasındaki Uyumsuzluk

Kant, "Güzel ve Yüce Duygusu Üzerine Gözlemler" (2011) başlıklı çalışmasında, eşitsizlik düşüncesinin insanlar arasında eşitsizliğe yol açacağını, en bilgili filozofun bile sıradan bir insandan daha iyi olmadığını söylemiştir. Rousseau'nun eşitsizliklere karşı tutumuna gönderme yaparak onun eşitlikçi öğretisi sayesinde en bilgili filozofun bile kendini sıradan bir insandan daha iyi görmeyebileceğini ileri sürmüştür (s. 187). Düşünürün bu sözlerinin anlamı, bir insanın zenginlik, şeref, güç, öğrenme gibi niteliklere veya doğuştan gelen özelliklere sahip olmadan

da insani bir saygınlığa sahip olduğudur (Wood 1996: xvii). İnsanların koşulsuz olarak birbiriyle eşit olduğunu ileri süren bu görüş, zenci bir marangozun tepeden turnağa siyah olmasının söylediği şeylerin "aptalca" olduğunu açıkça kanıtladığı sözleriyle aynı çalışmada yer almıştır. Kant'ın hem ırkçı önyargılar barındıran hem de evrensel eşitliği savunan görüşleri diğer çalışmalarında da bulunmaktadır. Bu noktada ortaya çıkan soru Kant'ın soyut ahlaki eşitlik düşüncesiyle ırkçı düşünceleri arasında düşünsel bir uyumsuzluk olup olmadığıdır.

Kant'ın ırkçı ve eşitlikçi düşünceleri arasında düşünsel bir uyumsuzluk olup olmadığı konusundaki tartışmalar, ağırlıklı olarak Kant'ın tutarsız eşitlikçi mi yoksa tutarlı eşitlik karşıtı mı olduğu sorusu ekseninde yaşanmıştır. Kant teorisyenlerinin çoğu Kant'ın tutarsız eşitlikçi olduğunu düşünmektedir (Ramsauer 2023: 792). Bu görüşü savunanlar, Kant'ın ırkla ilgili düşüncelerinin felsefesini hiçbir şekilde etkilemediğini ya da sadece temel iddialarını etkilemediğini ileri sürmüştür (Mills 2017: 97). Bu yöndeki en yaygın görüş, Kant'ın ırkçılığının onun felsefesinin çerperinde yer aldığı ve eleştirel felsefesinin özünden kolaylıkla ayrılabilceği şeklindedir. Robert Louden'in ifadesiyle, "Kant'ın teorisi önyargılarından daha güçlüdür ve düşünürlerin odaklanması gereken şey de onun felsefesidir." Thomas Hill ve Bernard Boxill de Kant'ın ırkçılığının onun temel ahlaki ve politik ilkelerinden kaynaklanmadığı iddiasından yola çıkarak, düşünürün ahlaki ve politik teorilerinin ırkçılığa bulaşmadığını ileri sürmüş, değiştirilmesi gereken şeyin de Kant'ın savunduğu 'bazı yanlış ampirik inançlar ve önemsiz türev tezler' olduğunu ileri sürmüştür (Kleingeld 2007: 582-3).

Laurenz Ramsauer'in "tutarsız eşitlikçilik" olarak nitelendirdiği yukarıdaki görüşün karşısında ise Kant'ın ahlaki eşitlik ve kozmopolitanizm görüşlerinin özünde ne anlama geldiğini sorgulayan bir yaklaşım yer almaktadır. Emmanuel C. Eze (1995), Tsenay Serequeberhan (1996) ve Charles Mills (2005, 2014) bu yaklaşımın savunucuları arasında sayılabilir. Örneğin, Mills (2017), Kant'ın ırkçı düşüncelerinin çerperde yer alıp felsefesinin özünü etkilemediği görüşüne karşı

çıkımlı, çok sayıda kaynakta Kant felsefesi diye yer alan görüşlerin ırk açısından nötr olduğu düşüncesinin oldukça yanıltıcı olduğunu ileri sürmüştür (s. 97). Mills'e göre, düşünürün ahlak ve hukuk teorisi evrenselci değildir. Zira Kant "herkes" derken gerçekte tüm insanları değil, yalnızca beyazları kast etmektedir. Sözde evrenselciliği de gerçekte beyaz eşitlikçiliğinden başka bir şey değildir. Dolayısıyla, düşünürün evrenselci düşünceleriyle ırk konusundaki görüşleri arasında çelişki yoktur. Aksine, ırkçı görüşler Kant'ın düşüncesinin merkezindedir (Kleingeld 2007: 583).

Aslında, Kant'ın eşitlikçi ahlak felsefesiyle çelişkili görüşleri yalnızca ırk alanıyla sınırlı değildir. Düşünür, kadınlar için de günümüzde "kadın düşmanı" olarak nitelendirilmesine yol açabilecek görüşler ileri sürmüştür. Örneğin, "Ahlak Metafiziği, Hak Doktrini" başlıklı çalışmasında kadınları oy kullanmalarına izin verilmemesi gereken "pasif vatandaşlar" olarak nitelendirmiştir (Kant 2006: 113-4). Aynı şekilde, bir taraftan kadınları saygı gösterilmesi, hatta erkeklerin eğitiminde görev alması gereken varlıklar olarak nitelendirirken diğer taraftan erkeklerden aşağı görmüş ve kamusal alana uygun olmadıklarını söylemiştir (Valdez 2019: 53).

Görüldüğü üzere, Kant'ın soyut eşitlik anlayışı, 18. yüzyıl felsefesinin gelişiminde önemli rol oynamışsa da kendi içinde bazı çelişkiler taşımaktadır. Bu çelişkilerden biri, bütün devletleri eşit görürken Batılı Avrupa devletlerini diğer tüm devletlerin, özellikle düşünürün "vahşi" olarak nitelendirdiği toplumların benzemesi zorunlu olan bir ideal olarak sunmasıdır. Bir diğer çelişkisi ise, bütün insanların eşitliğinden bahsederken beyaz olmayanları ve kadınları dışlayıcı ifadeler kullanmasıdır.

Sonuç

Filozoflar da diğer insanlar gibi kendi toplumlarının ürünüdür. Batı'nın "insan onurunun düşünürü" olarak kabul ettiği Kant'ın zihni de kendi toplumunun ve döneminin düşünce ve önyargılarıyla şekillenmiştir. Pratik Aklın Eleştirisi'nden

mezar taşına aktarılmış olan "üstümdeki yıldızlı gökyüzü ve içimdeki ahlak yasası" sözleriyle ayakları fizik dünyaya basan fakat ahlâkı önceleyen bir düşünür olduğunu ortaya koymaya çalışmışsa da Kant'ın ahlaki perspektifinin kendi döneminin farklı insan topluluklarına ilişkin ırkçı önyargılardan gerçek bir kopuş sağlamasına yetmediğini söylemek mümkündür. Üstelik Kant, farklı biyolojik özelliklere sahip insan toplulukları söz konusu olduğunda, kendi dönemi için bile ilkel sayılabilecek ırkçı önyargılara sahip olmuştur. Öyle ki, siyah kölelerin öldürülmeden fakat acıları artırılarak nasıl dövülmeleri gerektiğine ilişkin önerilerde bulunmuş, koyu ten rengini zihinsel kapasitedeki geriliğin göstergesi olarak kabul etmiş, beyaz ırk dışındaki ırkların varlığını anlamlı kılacak tek şeyin beyazlara hizmet etmek olduğunu, zaten beyazlar dışındaki bütün ırkların yeryüzünden silinip gideceğini söylemiştir. Bu söylemler yalnızca günümüzde değil, düşünürün yaşadığı yüzyılda bile bir düşünür için aşırı sayılabilecek niteliktedir.

Kant'ın ırkla ilgili önyargılarının onaylanmaması, felsefe ve uluslararası ilişkiler disiplinlerine yaptığı katkıları ortadan kaldırmaz. Sömürgeciliğe karşı duruşu, "kozmpolitan hak" kavramıyla insan haklarının evrenselliğine işaret etmesi ve kölelik karşıtı düşünceleri hem felsefe hem de uluslararası ilişkiler disiplinleri için oldukça önemlidir. Bu çalışmanın altını çizmeye çalıştığı şey de düşünüre duyulan saygının bütün görüşlerinin koşulsuz olarak kabul edilmesi anlamına gelmediği ve diğer konulardaki görüşlerinin düşünürün ırkçı önyargıları da dikkate alınarak değerlendirilmesinin gerektiğidir.

Racism in Kant's Thought

Summary

Sibel Fügen VAROL

PhD Candidate

Istanbul Commerce University, Political Sciences and International Relations Department, Istanbul, TR

ORCID: 0000-0003-3234-2518

sfzvarol2019@gmail.com

Introduction

To be beneficent when we can is a duty. These words belong to Immanuel Kant, who is considered the "thinker of human dignity" (David 2003: 11) in the Western world. As one of the leading thinkers of the 18th-century German Enlightenment, Kant is also considered one of the most influential names in the history of philosophy. His anti-colonial and anti-slavery statements in his work "Towards Perpetual Peace", as well as his stance advocating universal egalitarianism with the concept of "cosmopolitan right", made the thinker one of the important names in the discipline of international relations as well as philosophy.

While the respect for Kant's important contribution to the disciplines of philosophy and international relations continues, critical thoughts on the thinker's views on race have also begun to be voiced since the late 20th century. Criticisms that began with the writings of authors such as Emmanuel Chukwudi Eze, Charles Mills and Lucius Outlaw have gradually become a part of evaluations on Kant. At this point, it has been widely accepted by some Kant critics that there are racist prejudices in Kant's thoughts. There are now discussions aimed at explaining the inconsistency between the philosopher's racist prejudices and his ideas on universal egalitarianism.

Kant's Racial Classification

Kant developed a theory of race in his works published in the 1770s and 1780s. According to this theory, the diversity among people is based on innate microbes. After a microbe develops for several generations in a stable climate, it becomes fixed, unchangeable, and causes different capacities and abilities of people. This view includes the claim that climate has a decisive effect on racial differentiation. Therefore, Kant believed that racial separation was primarily due to climate differences (Abundez-Guerra 2018: 119; Church 2022: 106-7; Tibebe 2011: 120).

According to Kant, all humans belong to the same species, and all members of the human species initially belong to a single race. That single race is white. Other species are merely variations of the white race. Racial differences emerged when human populations spread to different environments with different climatic conditions. In other words, all other races emerged from the deterioration of the white race (Abundez-Guerra 2018: 118; Kant 1999: 10; Smith 2015: 235; Thorpe 2015: 169; Tibebe 2011: 120). Although Kant stated that all humans belong to one and the same natural species, in his racial classification in his work titled "On the Different Human Races", he argued that there were two basic races, black and white, and that these races were ultimately divided into four different races as 1) the race of whites; 2) the

Negro race; 3) the Hunnish race (Mongolish or Kalmuckish); and 4) The Hinduish, or Hindustanish, race (Abundez-Guerra 2018: 119). The thinker later included the Moors, Arabs, Turko-Tatars and Persians, and even all Asians outside the remaining three basic races, in the white race (Elden & Mendieta 2011: 361).

Although the thinker's racial classification seemed to be related to geographical regions, it was essentially based on skin color and established a connection between continents and skin color (Mignolo 2011: 195). Accordingly, Europeans are white, Asians are yellow, Africans are black and American Indians are red races (Eze 1997: 214). Skin color differences are due to climatic conditions. The thinker's classification that directly relates skin color to climatic conditions is as follows:

First race: Noble blondes in humid cold environments (Northern Europeans)

Second race: Copper reds in dry cold climates (Native Americans)

Third race: Blacks in humid hot climates (Senegambia)

Fourth race: Olive yellows in dry hot climates (Indians) (Kant 1999: 20).

According to this classification, the cause of blackness is high heat. This is why people in Senegal are blacker than those in Congo, and people in Angola are blacker than those in Upper Ethiopia and Abyssinia (Tibebu 2011: 121-2).

The part of Kant's racial theory limited to the above explanations can be seen as a kind of classification that tries to separate people into different biological groups. However, the thinker's racial theory went beyond a kind of classification that tried to separate people into different biological groups and included racist discourses that associated innate biological characteristics with character, talent, personality and moral values.

The Relationship Between Race and Temperament in Kant

It can be said that the basis of Kant's racial classification is the distinction between European and non-European peoples. In fact, this classification shows that the thinker sees non-European peoples as people who do not have the capacity to develop character, are unconscious, and lack a will based on rational principles (Eze 1997: 214). According to the thinker, people other than European whites are not rational (Abundez-Guerra 2018: 120). The reason why they are not rational is environmental factors. In hot countries, people mature earlier in every respect. However, they cannot reach the perfection of those living in temperate regions (Tibebu 2011: 122). Therefore, the climatic conditions in which people live are reflected in their physical characteristics, especially in their skin color, but also in their mental capacities and temperaments.

Kant organized his racial classification, which he based on climate differences, within a hierarchy in which race determines mental and psychological characteristics. Emmanuel Chukwudi Eze described this classification, which the thinker made based on features such as skin color, height, and facial features in physical geography, as the "field of moral geography" (1997: 214). Kant's racial classification in the "field of moral geography", which he ranked from the most to the least in terms of talents and values, is as follows:

- a. Whites, who possess all the talents and motivating forces,
- b. Asians, who are educable but not in the abstract concepts required for philosophy,
- c. Africans, who are educable but only as servants, and
- d. Native Americans, who are not educable at all (Strickland & Wang 2023: 82).

As can be seen, European whites are at the top of Kant's racial hierarchy. According to the thinker, humanity has reached its most perfect level in the white race (Kant 2012a: 576). It is because the white race is the only race in which humanity has full rationality and the ability to culturally progress. This race has all the powers and talents that will create motivation (Abundez-Guerra 2018: 120). Again, according to Kant, those living in temperate regions of the world, especially in the middle part, in other words, European whites, both have more beautiful bodies and work harder than other people in the world. They are also more playful. They are more controlled in their passions. They are more intelligent than other races. For this reason, these peoples have educated the rest of the world in every period and have taken them under control with their weapons" (Kant, 2012a: 577). According to the thinker, the source of all revolutions in the world is again the white race. Human history has developed depending on the white race. The entire culture of humanity has emerged in the north (Mendieta 2011: 362).

Asians, who are in the second place of Kant's racial hierarchy, are partially educated people. However, they do not have the capacity for abstraction. In fact, the thinker divided these peoples into two groups as Asians, which include Chinese and Indians, and white Easterners, which include Greeks, Romans, and Gauls, and attributed negative qualities to the first of these groups (Wilson 2022: 214). According to Kant, the Chinese and Indians will not develop any more than they do now. Because, although they have art and "something similar to science", they are "devoid of spirit". The Greeks, on the other hand, are getting closer to realizing their natural abilities. The Romans, the Gauls, and therefore the Germans also took it from them (Kant 2012b: 275).

The thinker's views on other Asians contained both positive and negative elements. For example, in his work titled "Observations on the Sense of the Beautiful and the Sublime" (2011), he saw Arabs as the noblest people of the East, but he stated that they still had a degenerate sense of adventurism (p. 58). In the same work, he called Arabs "Spaniards of the East", Persians "Frenchmen of Asia" and Japanese "Englishmen of this part of the world" (p. 58). As can be seen, the thinker attributed positive qualities to Asians only through European nations.

Kant's comments on black Africans, who are in the third place of the racial hierarchy, contain severe racist expressions. One of the most striking examples of the thinker's derogatory thoughts towards blacks is his statement in his work titled "Observations on the Beautiful and Sublime" that the fact that a black carpenter is black from head to toe clearly proves that what he says is "stupid" (Kant 2011: 61). According to Kant, African blacks, by their nature, have no feelings that go beyond the ridiculous (p. 58). It is also ridiculous for blacks to bless a bird's feather, a cow's horn, a seashell, or anything ordinary. Moreover, these people "talk so much that they have to be pulled apart" (p. 59). Black slaves should also be treated harshly. So much so that in his work titled "Physical Geography", Kant said that negros should be beaten with bamboo canes instead of whips, so that they would suffer a great deal of pains but without dying (Abundez-Guerra 2018: 120).

To justify his racist attitude towards blacks, Kant cited David Hume's words that "among the hundreds of thousands of blacks who have been transported elsewhere

from their countries, although very many of them have been set free, nevertheless not a single one has ever been found who has accomplished something great in art or science or showed any other praiseworthy quality, while among whites there are always those who rise up from the lowest rabble and through extraordinary gifts earn respect in the world." According to Kant, the reason for this was not only the great difference between whites and blacks in skin colour but also in mental capacity (Kant 2011: 58-9).

Kant's thought that Africans could be educated as slaves caused him to place them one step above Native Americans. Therefore, it can be said that the most important factor determining the value of non-European peoples in the eyes of the thinker is their ability to be slaves to Europeans. Black Africans are more valuable than Native Americans, whom the thinker sees as uneducable, because they can be educated as slaves. In the words of Robert Bernasconi, black Africans can make their existence meaningful in the thinker's eyes by "serving those who have the skills, talents and discipline that will contribute to human perfection" (2011b: 312). It is clear that European whites are the owners of the 'skills, talents and discipline' that blacks are to serve.

Native Americans are at the bottom of Kant's racial hierarchy. According to the thinker, Native Americans cannot be educated. Members of this race have no motivating force because they lack emotion and passion. They are not in love. Therefore, they are not afraid. They do not care about anything and are lazy (Abundez-Guerra 2018: 120). What awaits this people who are not able to develop is death and extinction. In fact, only one twentieth of the Native American population remains (Wilson 2014: 205). Therefore, there is nothing that gives meaning to the existence of Native Americans who are both non-European and resist being educated as slaves. In fact, the end that awaits other races except whites is the same. It is because according to the thinker, "all races except whites will be wiped out from the face of the earth" (Mendieta 2011: 362).

Kant's relationship between skin colour, mental capacity and temperament means that European peoples are positioned as superior and non-European peoples as inferior. According to the thinker, non-European peoples lack the capacity to develop character, are unconscious and lack a will based on rational principles (Eze 1997: 214). In fact, according to Justin E. H. Smith, the problem is not only that dark-skinned people, for accidental biographical reasons, are deprived of proper education and the ability to use reason. It is also that, because of their dark skin, they are deprived of reason itself. Kant's linking of race to the distinction between European reason and the ignorance of indigenous peoples may have been new at the time. However, the assumption that there is nothing to learn from non-European peoples is not new. When Kant says that black skin is a sign of stupidity, what he actually finds is an outward sign of stupidity. Even before different human groups were categorised on a biological or essentialist basis by the concept of race, stupidity was thought to be present in indigenous peoples (2015: 228). In other words, this approach of belittling indigenous peoples with a 'superior' European mentality is not unique to Kant. What is unique to Kant is his hierarchical positioning of the differences between human races

by evaluating the peoples, whom he described as not capable of rational thinking and even as 'stupid', in terms of whether they could be trained as slaves or servants.

Kant thought that non-European peoples lacked not only the ability to think rationally but also ethical principles. While describing these peoples, he mentioned theft in Africa, the abandonment of children in China, the burial of children alive in Brazil, and the customs of Eskimos that allow them to choke children (Eze 1997: 214). The tradition of 'sati' in India, where widows are burnt on the funeral pyres of their dead husbands, is one of the negative examples Kant gives regarding non-European races. Although the thinker's attitude towards these examples appears to be moral, there is a reduction to the traditions of other societies that can be expressed as 'extreme' in order to prove the superiority of white Europeans. According to Teshale Tibebu, it is not a problem that Kant, in this reductionism, 'condemns sati as an "abominable excess". The problem is that he synonymises India with sati' (2011: 120-1). In other words, the problem is to emphasise European societies with their positive and other societies with their negative cultural characteristics, while there are many positive and negative cultural elements in every society.

The Racist Dimension of Kant's Thought

Kant's theory of race divides people into different types based on their biological and genetic characteristics, argues that these characteristics determine the mental, psychological and cultural structure of societies and that the white European race is superior to others. Therefore, it is possible to describe the thinker's theory of race as racist.

It is now widely accepted that Kant's philosophy of race contains racial prejudices. On the other hand, some Kant theorists argue that Kant's early views on race were later modified in such a way as to negate the hierarchy between races. In particular, his views on cosmopolitan rights have led to the view that he advocated the equality of different societies. Sankar Muthu, one of the scholars who hold this view, has written that, unlike Kant's early theories of human races, in his late writings he deals with the antagonistic relations between European and non-European peoples and openly attacks the imperialism of European states on the grounds that this understanding is unjust. This perspective, according to Muthu, includes an approach that sees different peoples as equal cultural actors (2003: 172). In parallel to Muthu, Pauline Kleingeld (2012) argues that Kant, although he defended racial hierarchy until the early 1790s, radically changed his stance on race in the 1790s.

On the other hand, there are also researchers who oppose Muthu and Kleingeld's ideas, arguing that they are optimistic in favour of Kant. For example, Robert R. Clewis (2015) stated that Kant continued to teach geography until his retirement in 1796, but that no surviving version of the geography courses he gave after 1792 has yet emerged (p. 523). Therefore, the claims that Kant had changed radically on the issue of race and had an egalitarian attitude cannot be proven by his statements in geography classes, where he expressed his views on race most intensely.

Huaping Lu-Adler (2022), another opponent of Kleingeld's claims, also questioned Kleingeld's claim that Kant rejected chattel slavery, slave trade and colonialism after a certain period, which shows that the thinker radically changed his views on race. Lu-Adler argued that it is not clear that Kant, who had previously regarded blacks as

'natural slaves', changed his views on racial slavery. According to Lu-Adler, if Kant's rejection of chattel slavery, the slave trade, and colonialism indicates that he had a change of mindset such that he viewed the four races he distinguished as equal, then this claim needs to be substantiated by clear evidence and convincing reasoning (pp. 267-280). Bernasconi (2002: 151) has also noted that neither in 'Towards Perpetual Peace' nor in 'The Metaphysics of Morals' does Kant make any direct statement calling for the abolition of African slavery or the slave trade, even if only in principle.

John M. Hobson (2012) has questioned Muthu's claims that Kant does not discriminate between civilised European and non-civilised non-European societies, that he approaches all of these societies on a non-hierarchical egalitarian basis, and that he does not judge non-European societies according to a universal Western norm. Muthu cites Kant's concept of 'cosmopolitan right' as evidence of his egalitarian approach between different societies. Hobson concedes that Kant's concept of 'cosmopolitan right' was formulated to criticise imperialism. However, in the philosopher's work titled 'Towards Perpetual Peace', in which he deals with the issue of cosmopolitan right, it is also stated that a state of peace can only exist between civilised and lawful states, and if one of the countries is in a state of nature, even if it has not actively harmed the other party, it will have endangered its security. According to Kant, this situation is a constant threat to the other party. In such a situation, the civilised and lawful state can either ask the other to join a common lawful state with it or to withdraw from its environment. This approach, according to Hobson, demonstrated that Kant thought that peace could not be achieved as long as (non-European) civil societies existed, because on the one hand they posed a permanent threat to civilised states and on the other they were incapable of concluding a legal treaty. The 'savage' states would either enter into a social contract with the 'civilised' ones or withdraw from their environment. However, the fact that the two inhabit the same globe means that 'savage' societies have no hiding place for their cultural self-determination. In other words, while Kant's approach exemplifies a Eurocentric and gradual model of development, it advocates an idealised conception of European civilisation to which all non-European states must and will eventually conform. Non-European states would gradually develop on their own, without imperial intervention, and eventually achieve an idealised European civilisation. This approach means, as Hobson puts it, that Kant was not advocating cultural pluralism, as Muthu claims, but rather the construction of an idealised 'uniform world of Western civilisation' (pp. 63-72).

Criticism of Kant's racist prejudices in his theory of race based on the assumption of the superiority of European peoples requires us to ask what these prejudices meant for the thinker's own time. Do Kant's racist ideas, which seem unacceptable today, represent the characteristic ideas of his own time? In other words, is Kant, as Martin Schönfeld (2000: 123) says, 'a child of his time' or 'a part of the zeitgeist'? Or can explaining the philosopher's role in the philosophy of race with this simple equation be considered a reductionism that would prevent a correct understanding of Kant's philosophy?

The above questions require, first of all, to determine the place of the philosopher in philosophy, especially in the philosophy of race. Kant, in Bernasconi's words, 'was the first thinker to give the concept of race an intellectual consistence that it lacked before'

(Bernasconi 2011: 45). Again, according to Bernasconi, if someone should be cited as the creator of the first racial theory, it should be Kant (p. 38). Moreover, Kant was probably the first European thinker to produce a complete theory of race (Ramsauer 2023: 791).

On the other hand, it can be said that the race theory of the thinker who played such a critical role in the history of the philosophy of race contains elements that can be considered primitive for his period. For example, Patrick Frierson has argued that Kant's views on black Africans reflected the worst prejudices of his time (2011: xxviii). Moreover, Kant's views on blacks were criticised by the respected naturalist Georg Forster and the philosopher Johann Gottfried von Herder. In his article 'Something More About the Human Races' published in the *Teutsche Merkur* in 1786, Forster opposed both Kant's scientific method and his theory of natural history. Rejecting the thinker's idea that race could be defined on the basis of available data, Forster stated that even if such a definition could be made, it could not be based solely on skin colour and geographical location (Gray 2015: 401-2). At the end of his article, Forster made a moral appeal to all whites, saying that if they considered themselves superior to Africans, they should support their intellectual power through education and development instead of transferring them to the animal kingdom and destroying their intellectual power (Kleingeld 2012: 103).

Herder's debates with Kant developed on the axis of cultural monism-cultural pluralism. Herder attended Physical Geography lectures in which Kant's concept of race was defended, explicitly rejected the existence of race, and said that racial language was divisive (Bernasconi 2011: 59-0). Herder also challenged Kant's view that blacks were inferior to Europeans in terms of mental capacity by questioning the idea that what was called 'genius' should be measured according to the kind of achievements that Europeans valued. According to Herder, it is not necessary to have an Anton Wilhelm Amo or a Joseph Bologne de Saint-George (a French-Caribbean composer of the late 18th century) to prove that Africans are gifted. For it is not only the philosophical or musical traditions of Europe that give people the opportunity to nurture their talents. With these words, Herder rejected the superiority of European civilisation and underlined that cultural diversity was real and legitimate (Smith 2015: 234-5).

The Inconsistence Between Kant's Abstract Egalitarian Idea and His Racist Views

Kant's abstract understanding of equality played an important role in the development of 18th century philosophy, but it also contained some contradictions. One of these contradictions is that while he sees all states as equal, he presents Western European states as an ideal that all other states, especially the societies that the thinker describes as "savage", must emulate. Another contradiction is that he uses expressions that exclude non-whites and women while talking about the equality of all people.

Conclusion

Philosophers, like other people, are products of their own societies. The mind of Kant, who was accepted by the West as the "thinker of human dignity", was also shaped by the thoughts and prejudices of his own society and time. Although he tried to show that he was a thinker whose feet were firmly planted in the physical world but who prioritized morality with the words "the starry sky above me and the moral law within

me" transferred from the Critique of Practical Reason to his tombstone, it is possible to say that Kant's moral perspective was not enough to provide a real break from the racist prejudices of his time regarding different human communities. Moreover, when it came to human communities with different biological characteristics, Kant had racist prejudices that could be considered primitive even for his time. So much so that he made suggestions on how black slaves should be beaten without killing them but by increasing their pain, accepted dark skin colour as an indicator of mental retardation, and said that the only thing that would make the existence of races other than whites meaningful was to serve whites, and that all races other than whites would be wiped out from the face of the earth anyway. These statements are not only today, but even in the century in which the thinker lived, they can be considered excessive for a thinker.

Disapproving Kant's racial prejudices does not negate his contributions to the disciplines of philosophy and international relations. His stance against colonialism, his pointing to the universality of human rights with the concept of 'cosmopolitan right' and his anti-slavery ideas are very important for both philosophy and international relations disciplines. What this study tries to underline is that respect for the thinker does not mean unconditional acceptance of all his views and that his views on other issues should be evaluated by taking into account his racial prejudices.

KAYNAKÇA | REFERENCES

Abundez-Guerra, V. F. (2018). How to Deal with Kant's Racism - In and out of the Classroom. *Teaching Philosophy*, 41(2), 117-135.

Bernasconi, R. (2011). *İrk Kavramını Kim İcat Etti? Felsefi Düşüncede İrk ve İrkçilik* (3. Basım). (çev. Z. Direk, İ. Esiner, T. Meriç ve N. Ökten). İstanbul: Metis.

Bernasconi, R. (2002). Kant as an Unfamiliar Source of Racism. *Philosophers on Race: Critical Essays* (ed. J. Ward & T. Lott, pp. 145-66). Oxford: Blackwell.

Church, J. (2022). *Kant, Liberalism, and the Meaning of Life*. Oxford University Press.

Clewis, R. R. (2015). *Reading Kant's Lectures*. Berlin: Walter de Gruyter.

David, A. (2003). Negroes. *Race and Racism in Continental Philosophy* (ed. R. Bernasconi & S. Cook, pp. 8-18). Indiana: Indiana University Press.

Eze, E. C. (1995). The Color of Reason: The Idea of "Race" in Kant's Anthropology. *The Bucknell Review*, 38(2), 200-241.

Eze, E. C. (1997). The Color of Reason: The Idea of "Race" in Kant's Anthropology. *Postcolonial African Philosophy: A Critical Reader* (ed. E. C. Eze, pp. 103-140). Oxford: Blackwell Publishers.

Frierson, P. (2011). Introduction. *Immanuel Kant: Observations on the Feeling of the Beautiful and Sublime and Other Writings* (ed. P. Frierson & P. Guyer, pp. vii-xxxv). New York: Cambridge University Press.

Gray, S. (2015). Kant's Race Theory, Forster's Counter, and the Metaphysics of Color. *The Eighteenth Century*, 53, 393-412.

Haidery, S. (2021). Is Western Philosophy Irredeemably Racist? *Logos*, XVII, 51-68.

Hobson, J. M. (2012). *The Eurocentric Conception of World Politics Western International Theory, 1760-2010*. Cambridge: Cambridge University Press.

Höffe, O. (1994). *Immanuel Kant* (trans. M. Farrier). Albany: State University of New York Press.

Isaac, B. (2004). *The Invention of Racism in Classical Antiquity*. Princeton University Press.

Kant, I. (1992). *Lectures on Logic* (trans. J. M. Young). Cambridge: Cambridge University Press.

Kant, I. (1999). Of the Different Human Races. *The Idea of Race* (ed. R. Bernasconi & T. L. Lott, pp. 8-22). Indianapolis: Hackett Publishing Company.

Kant, I. (2006). *Immanuel Kant, Toward Perpetual Peace and Other Writings on Politics, Peace, and History*. New Haven & London, Yale University Press.

Kant, I. (2012a). *Natural Science*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kant, I. (2012b). *Lectures on Anthropology*. Loudon: Cambridge University Press.

Kant, I. (2016). *Pratik Usun Eleştirisi* (çev. İ. Z. Eyuboğlu). İstanbul: Say Yayınları.

Kant, I. (2011). *Observations on the Feeling of the Beautiful and Sublime*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kleingeld, P. (2007). Kant's Second Thoughts on Race. *The Philosophical Quarterly*, 57, 573-592.

Kleingeld, P. (2012). *Kant and Cosmopolitanism: the Philosophical Ideal of World Citizenship*. Cambridge: Cambridge University Press.

Lu-Adler, H. (2022). Kant and Slavery-Or Why He Never Became a Racial Egalitarian. *Critical Philosophy of Race*, 10(2), 263-294.

McCarthy, T. (2009). *Race, Empire and the Idea of Human Development*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mendieta, E. (2011). Geography Is to History as Woman Is to Man: Kant on Sex, Race and Geography. *Reading Kant's Geography* (ed. S. Elden ve E. Mendieta, pp. 345-368). Albany: State University of New York Press.

Mignolo, W. D. (2011). *The Darker Side of Western Modernity: Global Futures, Decolonial Options*. Durham: Duke University Press.

Mills, C. W. (2017). *Black Rights/White Wrongs: The Critique of Racial Liberalism*. Oxford: Oxford University Press.

Mills, C. W. (2005). Kant's Untermenschen. *Race and Racism in Modern Philosophy* (ed. A. Valls, pp. 169-193). Ithaca NY: Cornell University Press.

Muthu, S. (2003). *Enlightenment against Empire*. Princeton: Princeton University Press.

Nwosimiri, O. (2017) Do the Works of the Nationalist – Ideological Philosophers Undermine Hume's and Kant's Ideas About Race? *SAGE Open*, 7(1): 1-11.

Ramsauer, L. (2023). Kant's Racism as a Philosophical Problem. *Pacific Philosophical Quarterly*, 104(4), 791-815.

Saraçlı, M. (2021). Irkçılığın Avrupa'daki Gelişimi ve Uluslararası Hukuka Etkisi: James Lorimer Örneği. *Liberal Düşünce Dergisi*, 26(103), 101-118.

Schacht, R. (1984), *Classical Modern Philosophers: Descartes to Kant*. Londra: Routledge & Kegan Paul.

Schönfeld, M. (2000). *The Philosophy of the Young Kant: The Precritical Project*. New York: Oxford University Press.

Serequeberhan, T. (1996). Eurocentrism in Philosophy: The Case of Immanuel Kant. *The Philosophical Forum*, 27(4), 333–356.

Simons, J. (2002). Immanuel Kant (1724-1804). *From Kant to Levi Strauss: The Background to Contemporary Critical Theory* (ed. J. Simons, pp. 17-32). Edinburgh: Edinburgh University Press.

Smith, J. E. H. (2015). *Nature, Human Nature, and Human Difference: Race in Early Modern Philosophy*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Strickland, L. & Wang, J. (2023). Racism and Eurocentrism in Histories of Philosophy. *Open Journal of Philosophy*, 13(1), 76-96.

Thorpe, L. (2015). *The Kant Dictionary*. Londra: Bloomsbury Academic.

Tibebu, T. (2011). *Hegel and the Third World: The Making of Eurocentrism in World History*. New York: Syracuse University Press.

Valdez, I. (2019). *Transnational Cosmopolitanism: Kant, Du Bois, and Justice as a Political Craft*. Cambridge: Cambridge University Press.

Wight, M. (2005). *Four Seminal Thinkers in International Theory: Machiavelli, Grotius, Kant and Mazzini*. Oxford: Oxford University Press.

Wilson, C. (2014). Kant on Civilisation, Culture and Moralisation. *Kant's Lectures on Anthropology: A Critical Guide* (ed. A. Cohen, pp. 191-210). Cambridge: Cambridge University Press.

Wilson, C. (2022). *Kant and the Naturalistic Turn of 18th Century Philosophy*. New York: Oxford University Press.

Wood, A. W. (1999). *Kant's Ethical Thought*. Cambridge: Cambridge University Press.

Wood, A. W. (2009). *Kant*. (çev. A. Kovanlıkaya), Ankara: Dost Kitabevi.

Wood, A. W. (2006). Kant's Life and Works. *A Companion to Kant* (ed. G. Bird, pp. 10–30). Oxford: Blackwell Publishing.